

รายงานสรุปการฝึกอบรม
หลักสูตร " การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล รุ่นที่ ๑ ”
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒

นางสาววารุณี อติศักดิ์กุล ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการฝึกอบรม หลักสูตร “การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล รุ่นที่ ๑” ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ มีเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ได้มีบทบัญญัติ มาตรา ๗๒ ให้มีการวางแผนการใช้ที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดิน และจัดให้มีทรัพยากรน้ำแก่ประชาชน มาตรา ๒๕๗ ได้บัญญัติให้มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปประเทศ ต่อมาได้มีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แผนการปฏิรูปประเทศ รวม ๑๑ ด้าน ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีแผนการพัฒนาทรัพยากร ที่ดินและทรัพยากรน้ำ โดยมีส่วนเชื่อมโยงและสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งการวางแผนการใช้ที่ดินในระดับพื้นที่แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ แผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ จังหวัดและตำบล

แผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ และจังหวัด เป็นแผนปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์ ส่วน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นแผนปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมตามความต้องการของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมี กระบวนการจัดทำ " การประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชน " (Participatory Rural Appraisal : PAR) ซึ่งการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล สามารถสรุปขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิของตำบล ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยข้อมูลหลัก ๓ ด้าน คือ ๑. ทรัพยากรดิน ๒. สภาพการใช้ที่ดิน ๓. เศรษฐกิจและสังคม

๒. จัดทำ "การประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชน" (Participatory Rural Appraisal : PRA) เป็นการ สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสะท้อนความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของชุมชน ตลอดจนเป็นการตรวจสอบข้อมูล ด้านต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินของตำบล

๓. การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

๓.๑ การจัดทำหน่วยที่ดินเพื่อใช้สำหรับการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับการปลูกพืช

๓.๒ พืชที่โดดเด่นในพื้นที่ พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ พืชอนาคตและทางเลือก ระบบการปลูกพืช การพัฒนาที่ดินเพื่อปรับปรุงการปลูกพืช การอนุรักษ์ดินและน้ำ

๓.๓ เศรษฐกิจของตำบล ผลตอบแทนจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความต้องการของชุมชน

๔. จัดทำแผนการใช้ที่ดินตามความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับความเหมาะสมของพื้นที่ นำเสนอต่อชุมชน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน เลือกเกษตรกร เพื่อทำแปลงสาธิต และขยายผล รวมทั้งทำ แผนงาน/โครงการ ด้านการพัฒนาที่ดิน และการเกษตรร่วมกับ อบต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(นางสาววารุณี อติศักดิ์กุล: รายงานสรุป)